

Beløb af ca. 2000 Kr., et Beløb, som Kommunen sikkert bør ofre, naar henses til Sagens store Betydning.

Et Kort over Aarhus, hvorpaa er skitseret de afskærende Kloakledninger, vedlægges.«

113 — 1902. I Anledning af et fra »Dansk Arbejdsmands Forbund« indkommet Andragende om, at de forestaaende kommunale Arbejder i Betragtning af den herskende Arbejdsløshed snarest maatte blive paabegyndte, erklærede de vedkommende Udvalg, at der vilde blive draget Omsorg for, at de Arbejder, hvis Udførelse var besluttet, vilde blive paabegyndte, saa snart Forholdene tillod det.

117 — 1902. Efter Forslag af Skolekommissionen og Skoleudvalget vedtog Byraadet at gøre Indstilling til Skoledirektionen om Oprettelse og Opslag af 2 Lærerindeembeder, for at disses Antal kunde blive overensstemmende med Bestemmelsen i Skoleplanens § 19.

I Skrivelse til Skoledirektionen af 4de April, kommuniceret Byraadet under 14de s. M., har Ministeriet senere godkendt de nævnte Embeders Oprettelse.

118 — 1902. Der bevilgedes den tidligere Vægter paa Marselisborg, efter hans derom foreliggende Andragende, for Aaret 1ste Maj 1902—1ste Maj 1903 den samme Understøttelse som Aaret forud, nemlig fri Bolig, 10 Bunker Kvas og 100 Kr. i Penge.

Mødet den 20de Marts 1902.

74 — 1900. Efter Indstilling af Udvalget for Kommunens Bygninger og Inventar bevilgedes der et Beløb af 2117 Kr. 70 Øre til Indretning og Montering af Lokaler for Politiet i den tidligere Amtsraadssal og Kælderen i Raadhuset.

22 ²⁷ — 1901. Det overdroges Udvalget for Byens Udvildelse og Bebyggelse at afgøre et Andragende fra en her-værende Sagfører paa vedkommende Købers Vegne om, at der allerede nu maatte udstedes Skøde paa Matr.-Nr. 802 d af Bygrundene fra Marselisborg, uagtet Prioritetsforholdene paa Grund af, at Bebyggelsen ikke har været tilendebragt i rette Tid, først kunne endelig ordnes i December Termin d. A., indtil hvilket Tidspunkt Kommunen derfor skulde have 1ste Prioritet i Ejendommen med Forpligtelse til senere at rykke tilbage for en kontraktsmæssig 1ste Prioritet.

369 — 1901. Et Andragende fra Bestyrelsen for de fattiges Kasse i Sct. Pauls Sogn om allerede nu paa Grund af den herskende Arbejdsløshed at maatte faa udbetalt det for indeværende Aar tilsagte Bidrag fra Kommunen bevilgedes.

445 — 1901. Fra det i Mødet den 28de November f.A. nedsatte Udvalg til Foretagelse af Vurdering af Kommunens Ejendomme var modtaget en Beskrivelse af en saadan Vurdering. I Mødet den 6te d. M. henlagdes Sagen i Skabet til nærmere Eftersyn af Byraadets Medlemmer, hvorefter Vurderingen endelig godkendtes i nærværende Møde, saaledes at den vil være at lægge til Grund for Opgørelsen af Kommunens Status i Regnskabet for 1901. (Se dette Side 147 ff.)

2 ¹⁹ — 1902. Et Andragende fra Bestyrelsen for Klubben »Polyhymnia« om Dispensation fra Bygningslovens § 21 for paa den Klubben tilhørende Ejendom i Kannikegade at kunne indrette en lukket Keglebane vedtog Byraadet at anbefale paa følgende af Sundhedskommissionen foreslaaede Vilkaar:

»at der mellem Keglebanen og Naboejendommens Gavle forbliver et aabent Rum af mindst 1 Alens Bredde i Banens fulde Længde,
at Keglebanen anlægges af Asfalt,
at den til Brug ved Keglekuglernes Tilbageløb hørende

- Rende paa alle indvendige Sider forsynes med en Filt- eller Linoleumbeklædning,
 at der paa ethvert Sted, hvor Keglekuglerne under Spillet vil kunne slaa imod, anbringes en fyldig Pudebeklædning,
 at Spillet ingen Sinde foregaar senere end til Kl. 11 Aften,
 at Selskabet underkaster sig de Bestemmelser som Kommissionen i øvrigt maatte finde Anledning til at foreskrive som en Følge af den med Keglespillet forbundne Larm,«

idet Byraadet forudsatte, at Fordringen om en Asfaltbane ikke var til Hinder for, at Banens midterste Parti lagdes af Træ paa sædvanlig Maade.

2 ³⁷ — 1902. Et Andragende om Dispensation fra Bygningslovens § 21 m. H. t. Ejendommen Helgenæsgade Nr. 6, der var fraraadet af Sundhedskommissionen, vedtog Byraadet at anbefale som af Bygningskommissionen foreslaaet.

19 ³ — 1902. I Anledning af en fra Aarhus Amtsraad modtaget Regning paa et Beløb af 1359 Kr. 41 Øre som Kommunens Bidrag til Vedligeholdelse af Amtets Landeveje i Regnskabsaaret 1901—1902 vedtog Byraadet at tilskrive Amtsraadet, at man ansaa det som en Følge af den ved Overenskomsten af 19de Februar 1901 (se Forhdl. 1901, Till. Side 81) trufne Ordning, at Kommunen med Overtagelsen af Vedligeholdelsen af de paa dens Grund liggende Landevejsstrækninger samtidig fritoges for at yde Tilskud til Amtets Landeveje i Almindelighed, hvilket ogsaa maatte anses for stemmende med Forudsætningerne for Bestemmelserne i Loven af 21de Juni 1867 § 3.

Som Svar herpaa modtog man derefter følgende Skrivelse fra Amtsraadet af 10de April:

»Efter at Amtsraadet under 19de f. M. havde fremsat Begæring om Indbetaling af det Aarhus Købstad for Regnskabsaaret 1901—1902 paalignede Bidrag til

Dækning af Udgifter ved Landevejene, har Byraadet i Skrivelse af 5te d. M. meddelt, at det maa anse Købstaden fritaget for at udrede saadant Bidrag som Følge af, at samtlige paa Købstadens Grund liggende Landeveje ifølge den af Indenrigsministeriet under 23de Maj f. A. approberede Overenskomst mellem Amtsraadet og Byraadet nu vedligeholdes for Købstadkommunens Regning.

I denne Anledning skal jeg tjenstligst meddele følgende:

Ved Loven om Bestyrelsen af Vejvæsenet af 21de Juni 1867 § 3, 3die Stykke, er der etableret et Fællesskab mellem enhver Amtsraadskreds og de til samme hørende Købstæder i Henseende til Udredelsen af Udgifterne til Landevejene, saaledes at disse Udgifter fordeles mellem Købstæderne og Landdistriktet i Forhold til Hartkornet. Dette »lovbestemte Fællesskab«, jfr. Udtrykket i Indenrigsministeriets Cirkulære af 4de Oktober 1867 ad Indtægtspost 3 og 4 i Dept. Tid. s. A., Side 1058, der aabenbart er etableret af Hensyn til, at Købstæderne ikke mindre end Landdistrikterne have Interesse i Landevejsnættets Udvikling, omfatter saavel Anlæg af nye Landeveje som Vedligeholdelse af samtlige tilstedeværende Veje i Amtsraadskredsen, og det er ikke, saaledes som Byraadet i sin ovennævnte Skrivelse gaar ud fra, betinget af, at der paa Købstadens eller Købstædernes Grund findes Landeveje, hvis Vedligeholdelse foranstaltes af Amtsraadskredsen. I det ovennævnte Cirkulære af 4de Oktober 1867 med tilhørende Schema til Affattelse af Overslagene over Amtsrepartitionsfondenes Indtægter og Udgifter er der givet nærmere Regler for, hvorledes Udgifterne til Amternes Vejvæsen hvert Aar bliver at fordele mellem Købstæderne og Landdistriktet, og det vil af den Schemaet vedføjede »Bemærkning« ses, at samtlige Udgifter til Vejvæsenet, som nysnævnt, blive at medtage ved Fordelingen. Til yderligere Oplysning vedlægges et Eksem-

plar af det Schema, der benyttes ved Udarbejdelsen af Overslagene over Aarhus Amtsrepartitionsfonds Indtægter og Udgifter. Dette Schema er aftrykt efter det til det oftnævnte Cirkulære af 4de Oktober 1867 hørende Schema, og den ovennævnte »Bemærkning« er anført paa samme.

Det vil formentlig af det foranstaaende fremgaa, at det ovennævnte lovbestemte Fællesskab mellem Aarhus Købstad og Aarhus Amtskommune maa forblive uberørt af den mellem Byraadet og Amtsraadet afsluttede Overenskomst om Købstadens Overtagelse af de paa dens Grund beliggende Landevejsstrækninger. Ved denne Overenskomst er alene den Amtsrepartitionsfonden ifølge Lov 21de Juni 1867 § 3, 1ste Stykke, paahvilende Forpligtelse til ogsaa at vedligeholde de paa Købstadens Grund beliggende Dele af Landevejene bleven afløst, medens »Fællesskabet« ikke er blevet afløst og formentlig ikke heller kunde afløses.

Idet jeg saaledes maa fastholde, at det fornævnte Bidrag er paalignet og opkrævet i Henhold til Lovgivningen, skal jeg paa Amtsraadets Vegne gentage min Anmodning om Bidragets Berigtigelse.«

Denne Skrivelse forelagdes Byraadet i Mødet den 1ste Maj, hvor man vedtog at tilskrive Amtsraadet saaledes:

»Medens Byraadet har gjort gældende, at Købstaden maa være fritaget for at udrede Bidrag til Landevejes Vedligeholdelse, efter at samtlige paa Købstadens Grund liggende Landeveje ifølge den af Indenrigsministeriet under 23de Maj f. A. approberede Overenskomst mellem Amtsraadet og Byraadet nu ere overtagne til Vedligeholdelse af Købstadskommunen, har det ærede Amtsraad i Skrivelse af 10de f. M. hævdet, at dette Bidrag ikke kunde bortfalde, da der ved Lov af 21de Juni 1867 § 3 er etableret et lovbestemt Fællesskab mellem enhver Amtsraadskreds og de til samme hørende Købstæder i Henseende til Udredelsen af Udgifterne til

Landevejene, saaledes at disse Udgifter fordeles mellem Købstæderne og Landdistriktet i Forhold til Hartkornet, hvilket Fællesskab bestaar uden Hensyn til om der paa Købstadens Grund findes Veje, hvis Vedligeholdelse foranstaltes af Amsraadskredsen.

I denne Anledning undlader Byraadet ikke at meddele, at Byraadet ikke kan være enig med det ærede Amsraad heri, men vedblivende maa fastholde sin i Skrivelse af 5te f. M. udtalte Formening om, at Paa-ligning af det omhandlede Bidrag maa ophøre, efter at Forudsætningen herfor er bortfalden derved, at der paa Købstadens Grund ikke mere findes Veje, som Amtet har at vedligeholde, ligesom der ikke vil kunne blive Spørgsmaal om Udgift for Amtskommunen til Nyanlæg af Veje paa Købstadens Grund.

Naar Amsraadet fremhæver, at Fællesskabet om Landevejes Vedligeholdelse er et lovbestemt, som ikke har kunnet ophæves ved ovennævnte Overenskomst, skal man bemærke, at ligesom Fællesskabet om Landevejsgader her i Byen, der ogsaa efter Lov af 21de Juni 1867 § 4 er lovbestemt, har kunnet ophæves ved den i November Maaned 1896 afsluttede og af Indenrigsministeriet den 23de April 1897 approberede Overenskomst, saaledes maa Byraadet holde for, at det ved nævnte Lov etablerede Fællesskab om Landeveje ogsaa kan ophæves ved Overenskomst, og at dette har været tilsigtet ved titnævnte Overenskomst.

Købstaden vilde ogsaa blive særdeles brøstholden ved den foran nævnte Overenskomst, saafremt Kommunen vedblivende skulde yde Bidrag til Amtsfonden til Amtets Landeveje. Renterne af det Vederlag af 157,500 Kr., som Kommunen har erholdt for Overtagelsen, udgør kun 6300 Kr., og dette Beløb vil ikke være tilstrækkeligt til at dække Udgifterne til Vedligeholdelse af Vejene. Udgiften hertil er saaledes i Overslaget over Kommunens Indtægter og Udgifter for 1902 anslaaet til 15,130 Kr., og selv om Udgifterne i dette

og de første følgende Aar vil blive noget større end senere, naar Vejene ere blevne forbedrede, vil Udgiften dog altid udgøre mere end Renten af Vederlagssummen, hvad der ogsaa kom frem under de forudgaaede Forhandlinger, hvor der forelaa Oplysninger om, hvilke Udgifter Kommunen maatte paaregne ved Landevejenes Overtagelse. Naar man ikke desto mindre gik ind paa Overtagelsen af Landevejene, vil det ærede Amdsraad vide, at man gjorde dette af Hensyn til de andre Spørgsmaal, som samtidig ordnedes, men det har ikke været forudsat, at det i Forvejen utilstrækkelige Vederlag skulde forringes ved, at det her omhandlede Bidrag fremdeles skulde paahvile Købstaden.

Hvis det ærede Amdsraad fastholder sin Opfattelse af dette Spørgsmaal, tillader man sig at foreslaa, at det henstilles til Indenrigsministeriet, om dette vilde udtale sig om Spørgsmaalet, saaledes at begge Parter rettede sig efter denne Udtalelse.«

Derefter modtog man fra Amdsraadet følgende Skrivelse af 6te August:

»I Skrivelse af 5te Maj d. A. har Byraadet udtalt, at det fremdeles maa vægre sig ved at efterkomme den af mig paa Amdsraadets Vegne til samme rettede Anmodning om at indbetale paa Amtstuen det Aarhus Købstad for Regnskabsaaret 1901—1902 paalignede Bidrag til Dækning af Udgifter ved Landevejene, da Byraadet maa fastholde sin tidligere udtalte Formening om, at Paaligning af det omhandlede Bidrag maa ophøre, efter at Forudsætningen herfor er bortfalden derved, at der paa Købstadens Grund ikke mere findes Veje, som Amtet har at vedligeholde, ligesom der ikke vil kunne blive Spørgsmaal om Udgift for Amdskomunen til Nyanlæg af Veje paa Købstadens Grund.

Efter at Sagen herefter har været forelagt Amdsraadet, skal jeg paa dettes Vegne meddele følgende:

Amdsraadet maa fremdeles fastholde, at Fordringen

om Indbetalingen af det ommeldte Bidrag har Hjemmel i Loven om Bestyrelsen af Vejvæsenet af 21de Juni 1867 § 3, 3die Stykke, og bestaar uafhængig af den indgaaede Overenskomst om Byens Overtagelse af Vedligeholdelsen af de paa dens Grund beliggende Dele af forskellige Landeveje. Det hedder jo nemlig i bemeldte Lovbestemmelse, at »de dertil — o: til Landevejenes Anlæg og Vedligeholdelse — medgaaende Omkostninger fordeles mellem Amtets Købstæder og Landdistrikt i Forhold til Hartkornet og afholdes for Landdistriktets Vedkommende af Amtsrepartitionsfonden, medens den paa enhver Købstad faldende Andel bliver at udbetale af Kæmnerkassen.« Der indeholdes i denne Lovbestemmelse intet som helst om, at Bidraget fra Købstædernes Side skal være betinget af, at der paa disses Grund findes Vejstrækninger, der vedligeholdes af Amtet, og der findes ikke heller andet Steds i Loven nogen Bestemmelse, hvorefter det kan udledes, at det er en Forudsætning for Anvendelsen af den paagældende Lovbestemmelse, at saadanne Vejstrækninger skulle forefindes paa vedkommende Købstads Grund. — Det vilde formentlig ogsaa være besynderligt, om et Fællesskab, der omfatter ikke blot Vedligeholdelse af eksisterende Landeveje, men ogsaa *Anlæg af nye Landeveje paa et hvilket som helst Sted i Amtsraadskredsen*, skulde bortfalde, fordi en Købstadskommune mod Betaling overtog den Amtsrepartitionsfonden ifølge Lovens § 3, første Stykke, paahvilende Forpligtelse til at vedligeholde de Landevejsstrækninger, der ere beliggende paa Købstadens Grund. — At det er et almindeligt Princip i Loven, at Vedligeholdelsen m. v. af Landevejene paahviir Amtsrepartitionsfonden og Købstæderne i Forening i Forhold til Hartkornet, fremgaar formentlig yderligere af Bestemmelserne i Lovens § 5 om Vedligeholdelsen m. v. af Broen over Guldborgsund. Med Hensyn til en Ombygning af denne Bro er det her bestemt, at »Halvdelen af Udgiften bæres af Statskassen

og den anden Halvdel af Amtets Købstæder og Landdistrikt i Forhold til Hartkornet (§ 3), for saa vidt angaar den Del af Broen, der dannes af Pælebroen, derunder indbefattet Bropillen og Svingbroen.« Endvidere hedder det: »Derimod bæres alle andre Udgifter til Broens Vedligeholdelse eller Hovedreparation af Amtets Købstæder og Landdistrikt i Forhold til Hartkornet (§ 3).« Der er saaledes i denne Lovbestemmelse 2de Gange henvist til den almindelige Regel i Lovens § 3, og det vilde formentlig ikke med Rette kunne paastaas, at for Eksempel Nakskov eller Stubbekøbing Byers Forpligtelse til at deltage i den omhandlede Udgift vilde bortfalde i Tilfælde af, at disse Byer overtog Vedligeholdelsen af de paa deres Grund beliggende Dele af Landevejene.

Den i Loven af 21de Juni 1867 § 3, 3die Stykke, indeholdte Regel om, at Udgifterne til Landevejenes Anlæg og Vedligeholdelse fordeles mellem Amtets Købstæder og Landdistrikt i Forhold til Hartkornet, er i øvrigt den samme, som var gældende ifølge den ældre Vejlovgivning, jfr. Forordn. af 29de September 1841, der med Undtagelse af § 28, jfr. § 27, nu er ophævet. Ligesom det nemlig i bemeldte Forordnings § 15 om »Hovedlandevejene« hedder, at Udgiften til Arbejderne ved samme »udredes af den almindelige Vejkasse, dog saaledes, at ethvert Amts Købstæder og Landdistrikter i Forening bør udrede Trediedelen af Udgifterne for de Arbejder, der saavel til nyt Anlæg som til Vedligeholdelse af allerede fuldførte Vejstrækninger i ethvert Aar foretages paa de igennem Amtet løbende nye Hovedlandeveje udenfor selve Købstæderne«, jfr. § 18, hvorefter denne Udgift »fordeles mellem Amtets Købstæder og Landdistrikt i nøjagtigt Forhold til Hartkornet« — saaledes hedder det i Forordningens § 22 med Hensyn til »de mindre Landeveje«, at alt Arbejde til disses Grundforbedring eller første Anlæg samt til den aarlige Vedligeholdelse og fornødne Istandsættelse

»skal bekostes af ethvert enkelt vedkommende Amt, saaledes at Købstæderne deltage i Byrden i Forhold til deres Hartkorn«, jfr. § 25, hvorefter Købstædernes Bidrag indbetales i Amtsrepartitionsfonden. — Der indeholdes ikke heller i denne Forordning noget som helst, hvoraf det kan udledes, at det er en Betingelse for Bidraget fra Købstædernes Side, at der er Landeveje paa deres Grund. — Den eneste væsentlige Forskel mellem de »mindre Landeveje«, med hvilke de nuværende Landeveje nærmest maa sammenlignes, og de sidstnævnte Veje bestod for Købstædernes Vedkommende deri, at Arbejderne efter den ældre Lovgivning approberedes af Amtmanden efter Forslag af Magistraten og Politimesteren eller Byfogden, og ligeledes bragtes til Udførelse af Amtmanden, jfr. Forordning 29de September 1841 § 26, medens ifølge Loven af 21de Juni 1867 § 3, 1ste Stykke, Amtsraadet ogsaa har at paase Vedligeholdelsen af Vejene over Købstadens Grund.

Naar Byraadet i sin ovennævnte Skrivelse overfor den af Amtet i dets Skrivelse af 10de April d. A. udtalte Formening om, at det omhandlede lovbestemte Fællesskab i Henseende til Landevejenes Vedligeholdelse m. v. ikke har kunnet ophæves ved den paagældende Overenskomst, har gjort gældende, at Fællesskabet om Landevejsgaderne i Aarhus, der ogsaa var lovbestemt ifølge Loven af 21de Juni 1867 § 4, dog er bleven ophævet ved den i November Maaned 1896 afsluttede og af Indenrigsministeriet den 23de Marts 1897 approberede Overenskomst, skal jeg hertil bemærke, at denne Sammenligning formentlig ikke holder Stik. Ligesom der nemlig sikkert findes Købstæder, hvor ingen Landevejsgader optoges paa vedkommende Fortegnelse, efter at Loven af 21de Juni 1867 var traadt i Kraft, saaledes maatte det formentlig være en Selvfølge, at Fællesskabet i Henseende til Landevejsgaders Vedligeholdelse m. v. maatte ophøre, naar vedkommende Lande-

vejsgader med Ministeriets Samtykke udgik af den paagældende Fortegnelse og overgik til Vedligeholdelse af Byen alene.

For saa vidt Byraadet endelig i sin oftnævnte Skrivelse har fremhævet, at Købstaden vil blive brøsthouden ved den paagældende Overenskomst, hvis den vedblivende skal yde Bidrag til Amtets Landeveje, skal jeg bemærke, at Amtsrådet er ubekendt med, hvilke Beregninger Byraadet har anstillet, da det indgik Overenskomsten. Sikkert er det imidlertid, at ligesom det ingen Sinde under Forhandlingerne om den oftnævnte Overenskomst har været berørt fra nogen Side, at Købstadens aarlige Tilskud til Amtets Vejvæsen herefter skulde bortfalde — hvilket formentlig vil blive indrømmet af alle de Byrådsmedlemmer, der deltog i Forhandlingerne — saaledes vilde Overenskomsten aldrig være bleven tiltraadt af Amtsrådet, hvis det skulde have været Meningen, at Amtet, foruden at betale Byen en Sum af 157,500 Kr. for at overtage Vedligeholdelsen af de paagældende Landevejsstrækninger, tillige skulde have renonceret paa det aarlige Tilskud fra Byens Side til Vejvæsenet, da dette Tilskud repræsenterer Renten af en Kapital paa 30—40,000 Kr.

Idet jeg saaledes paa Amtsrådets Vegne paa ny skal opfordre Byraadet til at indbetale det paagældende Bidrag for 1901—1902, skal jeg tilføje, at Amtsrådet i Vægringstilfælde maa forbeholde sig at gøre sit Krav i den omhandlede Henseende gældende ved Domstolene.«

I Mødet den 21de August vedtog Byraadet, forinden man traf Afgørelse m. H. t. Spørgsmaalet om Sagens Henvisning til Domstolene, at indhente et Skøn fra Højesterets-sagfører *Shaw*, der derefter i Skrivelse af 13de September udtalte følgende:

»Medens Loven af 21de Juni 1867 henlægger Tilsynet saavel med et Amts Landeveje (§ 3) som med Landevejsgaderne i Amtets Købstæder (§ 4) til vedkom-

mende Amtsraad, gøres der med Hensyn til Vedligeholdelsesbyrden den betydelige Forskel, at medens de sidstnævnte vedligeholdes halvt for Amtsrepartitionsfondens og halvt for vedkommende Købstads Kæmnerkasses Regning, jfr. Lovens § 4, fordeles Udgiften til Anlæg og Vedligeholdelse af alle Amtets Landeveje efter Hartkorn mellem samtlige Amtets Købstæder og Landdistriktet, jfr. Lovens § 3, 3die Stykke. Loven har dernæst i § 3, 1ste Stykke, givet den positive for Købstæderne gunstige Regel, at Grænsen mellem Landevej og Købstadgade *ikke* falder sammen med Grænsen mellem Købstadens Grund og Landdistriktet, idet ogsaa Landevejenes Fortsættelse ind over Købstadens Grund i retlig Henseende skulle betragtes som Landeveje indtil den gamle Grænse mellem Landevej og Købstadgade.

Det fremgaar af den mig tilstillede Korrespondance, at der allerede i Aaret 1896 mellem Amtsraadet og Byraadet er afsluttet en Overenskomst, hvorved Aarhus Amtsraad fritages for Forpligtelsen til at deltage i Vedligeholdelsen af Byens Landevejsgader, og ifølge det mig tilstillede Aftryk af den ovennævnte Overenskomst af 19de Februar f. A., Afsnit 1, har Aarhus Købstadkommune nu til fremtidig Vedligeholdelse overtaget de Dele af 6 angivne Landeveje, der ere beliggende paa Byens Grund og tidligere vedligeholdtes af Amtsrepartitionsfondens.

Da den omspurgte Overenskomsts Afsnit 1 ikke udtrykkelig omhandler, hvorledes der fremtidig vil være at forholde med Købstadens efter Hartkorn udregnede Bidrag til Amtets Landevejsnet, og det heller ikke udtrykkelig fremgaar, at Overenskomsten tilsigter en definitiv Ordning en Gang for alle af Byraadets og Amtsraadets *hele* indbyrdes Retsforhold med Hensyn til Vejvæsenet, vil det være af afgørende Betydning, om der efter Loven af 1867 er noget Afhængighedsforhold mellem Købstædernes oftnævnte Forpligtelse med Hensyn til Amtets Landevejsnæt og Amtsfondens

Pligt til at bekoste Vedligeholdelsen af de over en Del af Købstadgrunden førende Landevejsstrækninger, saaledes at Købstædernes legale Bidragspligt netop maa antages begrundet ved, at Amtsfonden bekoster Vedligeholdelsen af Vejstrækninger, der i og for sig burde falde Købstaden til Last. Bortset fra, at den naturlige Ordning under denne Forudsætning skulde synes at have været den, at Loven havde paalagt Købstæderne helt eller delvis at bekoste Vedligeholdelsen af Landevejsnettet paa deres Grund, men da ogsaa fritaget dem for Bidrag til Amtets Landevejsnæt i Almindelighed, er det imidlertid ikke udtalt i Loven af 1867 § 3, 3die Stykke, at den enkelte Købstads Pligt til Deltagelse i Udgifterne til Amtslandevejene er betinget af, at der findes Landevejsstrækninger paa den vedkommende Købstads Grund, som vedligeholdes af Amtsfonden i Henhold til § 3, 1ste Stykke. Da Købstædernes formodede Interesse i Tilstanden af Amtets Landevejsnæt dernæst i og for sig synes en tilstrækkelig Forklaring af Reglen om Købstædernes Deltagelse i Udgifterne til disse, er jeg mest tilbøjelig til at mene, at Bevisbyrden for, at Reglen tillige eller alene har haft en anden nødvendig Forudsætning, maa falde paa den, der vil paastaa dette. For mulig at tilvejebringe Data i denne Retning har jeg undersøgt Lovens Forarbejder, men ikke fundet noget til Støtte for Byraadets Opfattelse.

Hertil kommer imidlertid, at jeg ikke føler mig ganske overbevist om, at Amtsrepartitionsfonden ved den indgaaede Overenskomst er bleven fuldstændig fritagen for baade nu og i Fremtiden at bekoste Vedligeholdelsen af enhver Landevejsstrækning paa Aarhus Købstads Grund. Selv om der nemlig ikke for Tiden findes Landeveje paa Aarhus Bys Grund, der falde udenfor den afsluttede Overenskomst, angaar denne ifølge sin Ordlyd kun de udtrykkelig angivne seks Landevejsstrækninger. Saafremt en ny til Aarhus By

førende Vej derfor i Fremtiden skulde blive optaget paa den i Lovens § 2 ommeldte Fortegnelse over Amtets Landeveje, vilde jeg ikke være tilbøjelig til at antage, at Amtsrådet i Henhold til den almindelige Regel i Lovens § 3, 1ste Stykke, vilde være pligtigt at vedligeholde den paa Købstadens Grund værende Del af en saadan Landevej, der ligger udenfor den gamle Købstadgrænse, jævnfør dog Borup Landboret, hvor det antages, at Reglen i Loven af 1867 § 3, 1ste Stykke, om Grænsen mellem Købstadgade og Landevej kun gælder de ved Lovens Emanation eksisterende Landeveje og Landevejsgader.

I Henhold til det saaledes anførte vilde jeg være tilbøjelig til at mene, at det vil have nogen Vanskelighed ved Domstolene at gennemføre Byrådets Protest mod at betale det af Amtsrådet forlangte Bidrag til Amtets Landevejsnæt, saafremt da ikke yderligere mig ubekendte Momenter, der kunde tale for Byrådets Opfattelse, maatte kunne fremskaffes, i hvilken Henseende jeg særligt tænker paa Oplysninger om, hvorledes man paa begge Sider er kommet netop til den Affindelsessum, Kr. 157,500, som der skal tilsvares Aarhus Kommune af Amtskommunen.«

Herefter vedtog Byrådet i Mødet den 23de Oktober at opgive Sagens videre Forfølgning ved Domstolene og at lade det af Amtsrådet paakrævede Beløb anvise til Udbetaling.

20¹ — 1902. Efter Forslag af Skoleudvalget bifaldtes det, at de tilstedeværende Renter af Kong Christian XI's Jubilæumslegat maatte uddeles til Beklædningsgenstande for fattige Børn i Byskolerne, overensstemmende med Overlærernes Indstillinger.

98 — 1902. I Anledning af et Andragende fra Ejerne af Villaparcellerne omkring »Louisenhøj« om, at Gasledningen i Strandvejen maatte blive forlænget til deres Ejen-

domme, havde Udvalget for Marselisborg indstillet, at man imødekom Andragerne, der ifølge deres Købekontrakter vare forpligtede til at refundere Kommunens Udgifter til Ledningen, naar de ønskede Tilslutning til den.

Byraadet tiltraadte Indstillingen saaledes, at Udgiften foreløbig udredes af Kontoen for Gadeanlæg paa Marselisborg og repareret paa de vedkommende Lodsejere i Forhold til deres Parcellers Facadelængde.

105 — 1902. I Mødet den 6te d. M. forelagde Marselisborgudvalget en Plan for Villabebyggelse paa Arealet Syd for »Friheden« mellem Marselisborg Slot og Hads Herredsvejen. Forinden Byraadet tog Bestemmelse om denne Plans Godkendelse, anmodede man Udvalget om at indhente en Udtalelse fra Arkitekt *Kampmann* over samme.

En saadan Udtalelse forelaa nu; Arkitekt *Kampmann* fandt Planen som Helhed særdeles brugbar og henstillede kun, at der foretoges nogle mindre Ændringer, navnlig at det umiddelbart foran Slottet liggende Areal foreløbig reserveredes til Bepantning, og at den projekterede Vej i lige Linie fra Varnavejen til Indkørslen til »Friheden« gaves en svag Bueform.

I Henhold hertil indstillede Udvalget, at man godkendte Planen i Hovedtrækkene og bemyndigede det til at bringe den til Udførelse efter Forhandling med Arkitekt *Kampmann*.

Denne Indstilling tiltraadtes af Byraadet, der dog ikke kunde slutte sig til de ovenfor nævnte af Arkitekten foreslaaede Ændringer.

106 — 1902. Fra Tømrer *N. S. Nielsen*, der ved et Ulykkestilfælde havde mistet sin fulde Arbejdsdygtighed, forelaa et Andragende om Tilladelse til at maatte afbetale et hans Ejendom, Absalonsgade 24, paahvilende Brolægningsbidrag paa 277 Kr. 10 Øre i 20 halvaarlige Terminer i Stedet for 10, hvilket bevilgedes af Byraadet.

119 — 1902. Fra Kæmneren var modtaget følgende Indstilling:

»Hoslagt tillader jeg mig at fremsende efternævnte Indstillinger om Skatter og Afgifter, som anses for uerholdelige:

1. Kommuneskat og Kirkebidrag for 1901, 1900 og 1899 (to Lister).

Med Hensyn til Skatterne for 1901 til Beløb 51,002 Kr. 42 Øre vedlægges en særlig statistisk Fremstilling.

2. Kommuneskat for 1901 hos »Landliggere« til Beløb 8864 Kr. 55 Øre.

Af den under 1 fremlagte statistiske Fremstilling fremgaar bl. a., at 14,364 Kr. 59 Øre maa føres til Afgang for Skatteydere, som ere opførte i Ligningen for 1901, men allerede havde forladt Byen inden 1ste Januar 1901.

Statistisk Fremstilling.

De for Aaret 1901 uerholdelige Skattebeløb 51,002 Kr. 42 Øre hidrøre fra, at

760 Skatteydere ere fraflyttede Kommunen før 1ste Januar

1901 14364 Kr. 59 Ø.

(Det maa antages, at der paa Grund af de store Jordarbejder

(Hammelbanen,

Strandvejen og ved Frederiks Allé) samt Byggearbejder i 1900 er tilflyttet Kommunen et stort Antal løse Haandværkere og Arbejdsmænd, som ere medtagne af Lignings-

760 Skatteydere

Overføres. . . 14,364 Kr. 59 Ø.

		kommissionen, men som ved Arbejdets Ophør ere fraflyttede Kommunen før 1ste Januar 1901.)			
515	—	ere fraflyttede Kom- munen i Aarets Løb efter at have betalt delvis Skat	11,180	— 63	—
286	—	have ikke haft 4 Maa- neders Ophold i Kom- munen i Skatteaaret	6,911	— 74	—
83	—	ere døde i Aarets Løb	5,371	— 97	—
144	—	ere indkaldte som Soldat	2,568	— 94	—
39	—	ere fallit	1,704	— 49	—
326	—	have Fogdens Ved- tegning om intet at eje	5,350	— 60	—
106	—	nyde Fattigunderstøt- telse	879	— 35	—
51	—	nyde Alderdomsunder- støttelse	542	— 17	—
49	—	ere ansatte paa 2 Ste- der, hvorfor den ene Skatteansættelse ud- gaar	949	— 79	—
13	—	bortfalde af andre Grunde (deraf udgør Fabrikant Kjærtinges Skat for 2det og 3die Kvartal, cfr. Kasse- udvalgets Skrivelse 22de Febr. 1902 = 921 Kr)	1,178	— 15	—

Efter Indstilling fra vedkommende Udvalg vedtog man at føre de nævnte Skatter og Afgifter til Afgang i Kommunens Regnskab for 1901 som uerholdelige.

124 — 1902. Fra Skoleudvalget og Skolekommissionen forelaa Udkast til Instrukser for Skoleinspektøren, Overlærerne og Lærerne ved Kommunens Skoler, der godkendtes af Byraadet og derefter under 5te April blev indsendte til Ministeriets Approbation gennem Skoledirektionen, der derefter under 23de Juni kommunicerede Byraadet Ministeriets Skrivelse af 18de s. M. indeholdende Approbation paa Instrukserne, som findes aftrykte i Tillægget Side 3.

129 — 1902. I Anledning af Affattelsen af Rigsdagsvalglisten for Aaret 1902—03 var der fremkommet i alt 43 Klager, der afgjordes saaledes:

Fra Amtets 2den Valgkreds var der indkommet 26 Klager; af disse var 5 fra Vælgere, der fandtes paa Listerne; 17 Klagere optoges paa Listerne, medens 3 ikke kunde optages paa Grund af modtaget Fattighjælp og 1, fordi han ikke boede i Kommunen.

Fra Amtets 3die Valgkreds var der indkommet 17 Klager; af disse var 7 fra Vælgere, der fandtes paa Listerne; 7 Klagere optoges paa Listerne, medens 3 ikke kunde optages paa Grund af modtaget Fattighjælp.

Mødet den 3die April 1902.

354 — 1900. Efter at Posten som Assistent hos Bygningsinspektøren havde været opslaaet ledig til den 1ste d. M. overensstemmende med den i Mødet den 27de Februar vedtagne Instruks for Assistenten, var der indkommet i alt 23 Ansøgninger, der havde været tilstillede Bygningskommissionen til Erklæring.

Blandt de af Kommissionen som særlig kvalificerede